

3.9. Pädevus loomkatseprojekti kavandamiseks

Loomkatseprojekti kavandaja on läbinud loomakaitseseaduse §-s 41⁴ nimetatud loomkatse läbiviimise ja loomkatseprojekti kavandamise koolituse:

ülikoolis

JAH

EI

täienduskoolitusena korraldatud kursusel

välisriigis toimunud koolitusel

Märkida asjakohasesse ruutu X

Märkida tunnistuse väljastanud koolitusasutuse nimetus ja tunnistuse väljastamise aeg:

Koolitusasutus:

--

Kuupäev

(päev, kuu, aasta):

--

Taotlusele lisada pädevustunnistuse koopia

4. Loomkatseprojekti eest vastutava isiku andmed

Märkida loomakaitseseaduse § 46 lõikes 2 sätestatud nõuetele vastava isiku andmed. Kui taotleja on juriidiline isik, siis märkida andmed tema heaks lepingu alusel tegutseva loomkatseprojekti eest vastutava füüsilise isiku (esindaja või töötaja) kohta.

4.1. perekonnanimi:

4.2. eesnimi:

4.3. sünniaeg (päev, kuu, aasta):

4.4. haridus, teaduskraad ja eriala:

4.5. töökoht:

4.6. postiaadress:

4.7. telefoninumber:

4.8. e-posti aadress:

4.9. Pädevus loomkatseprojekti läbiviimiseks

Loomkatseprojekti eest vastutav isik on läbinud loomakaitseseaduse §-s 41⁴ nimetatud loomkatse läbiviimise ja loomkatseprojekti kavandamise koolituse:

ülikoolis

JAH

EI

täienduskoolitusena korraldatud kursusel

välisriigis toimunud koolitusel

Märkida asjakohasesse ruutu X

Märkida tunnistuse väljastanud koolitusasutuse nimetus ja tunnistuse väljastamise aeg:

Koolitusasutus:

--

Kuupäev

(päev, kuu, aasta):

--

Taotlusele lisada pädevustunnistuse koopia

5. Loomkatseprojekti kaasatud isiku andmed

5.1. perekonnanimi:	
5.2. eesnimi:	
5.3. sünniaeg (päev, kuu, aasta):	
5.4. haridus, teaduskraad ja eriala:	
5.5. töökoht:	
5.6. postiaadress:	
5.7. telefoninumber:	
5.8. e-posti aadress:	

5.9. Loomkatseprojekti kaasatud isiku pädevus

Loomkatseprojekti kaasatud isik on läbinud loomakaitseseaduse § 41⁴ nimetatud loomkatse läbiviimise koolituse:

ülikoolis	JAH	☐	EI	☐
täienduskoolitusena korraldatud kursusel		☐		☐
välisriigis toimunud koolitusel		☐		☐

Märkida asjakohasesse ruutu **X**

Märkida tunnistuse väljastanud koolitusasutuse nimetus ja tunnistuse väljastamise aeg:

Koolitusasutus:	<input type="text"/>	Kuupäev	<input type="text"/>
	(päev, kuu, aasta):		

Taotlusele lisada pädevustunnistuse koopia

5.10. Pädevustunnistuse puudumise korral märkida kooskõlas loomakaitseseaduse § 46 õikega 4 ülesannete täitmist kontrolliva juhendaja andmed ning **taotlusele lisada juhendaja pädevustunnistuse koopia**

5.10.1. perekonnanimi:	
5.10.2. eesnimi:	
5.10.3. sünniaeg (päev, kuu, aasta):	
5.10.4. haridus, teaduskraad ja eriala:	
5.10.5. töökoht:	
5.10.6. postiaadress:	
5.10.7. telefoninumber:	
5.10.8. e-posti aadress:	

6. Loomkatseprojekti läbiviimiseks varem saadud load

Kas taotlejale on varem väljastatud **loomkatseprojekti luba**?

JAH	☐	EI	☐
-----	--------------------------	----	--------------------------

Märkida asjakohasesse ruutu **X**
Lisada loa koopia

Kui JAH, siis märkida kehtivate või käesoleva taotluse esitamisele eelneva aasta jooksul kehtivuse kaotanud lubade numbrid ja kehtivusajad:

Number:	<input type="text"/>	/	<input type="text"/>	Kehtivusaeg:	<input type="text"/>
Number:	<input type="text"/>	/	<input type="text"/>	Kehtivusaeg:	<input type="text"/>
Number:	<input type="text"/>	/	<input type="text"/>	Kehtivusaeg:	<input type="text"/>
Number:	<input type="text"/>	/	<input type="text"/>	Kehtivusaeg:	<input type="text"/>

7. Loomkatseprojekti läbiviimise koht

Kooskõlas loomakaitseseaduse § 39 lõikega 1 võib loomkatse läbi viia katseloomade kasutamiseks tegevusloa saanud ettevõtja ettevõttes. Loomakaitseseaduse § 39 lõike 2 kohaselt kehtib katseloomade kasutamiseks antud tegevusluba kuni viis aastat. Seega tuleb loomkatseprojekti kavandamisel arvestada, et loomkatseprojekti läbiviimise kohaks saab olla katseloomade kasutamise ettevõtte, kus tegutsemiseks on kehtiv tegevusluba kogu loomkatseprojekti läbiviimise aja vältel.

Kui loomkatseprojekt viiakse erandkorras läbi loomakasvatushoones, -rajatises, loomade pidamiseks piiritletud alal või loomaaias, milles tegutsevale ettevõtjale ei ole antud tegevusluba katseloomade kasutamiseks, siis tuleb esitada loomakaitseseaduse § 39 lõike 4 kohaselt teaduslik põhjendus, et loomkatseprojekti eesmärgi saavutamiseks on see vajalik, ning märkida loomkatseprojekti läbiviimise täpne asukoht ja loomakasvatushoone, -rajatise või loomade pidamiseks piiritletud ala registreerimise number.

7.1. Andmed katseloomade kasutamise ettevõtte kohta, mis on loomkatseprojekti läbiviimise põhiliseks kohaks

Märkida andmed katseloomade kasutamise ettevõtte kohta, kus tegutsemiseks on kehtiv tegevusluba kogu loomkatseprojekti läbiviimise aja vältel ja kus on kavandatud läbi viia kogu loomkatseprojekt või suurem osa sellest.

7.1.1. ettevõtja nimi:

7.1.2. katseloomade kasutamiseks antud tegevusloa number ja kuupäev:

7.1.3. ettevõtte asukoht ja postiaadress, sihtnumber:

7.1.4. kontaktisiku ees- ja perekonnanimi:

7.1.5. telefoninumber:

7.1.6. e-posti aadress:

7.2. Andmed teiste katseloomade kasutamise ettevõtete kohta, kus loomkatseprojekti läbi viiakse

Kui loomkatseprojekt on kavas läbi viia rohkem kui ühes katseloomade kasutamise ettevõttes, kus tegutsemiseks on kehtiv tegevusluba kogu loomkatseprojekti läbiviimise aja vältel, siis märkida andmed iga ettevõtte kohta eraldi.

7.2.1. ettevõtja nimi:

7.2.2. katseloomade kasutamiseks antud tegevusloa number ja kuupäev:

7.2.3. ettevõtte asukoht ja postiaadress, sihtnumber:

7.2.4. kontaktisiku ees- ja perekonnanimi:

7.2.5. telefoninumber:

7.2.6. e-posti aadress:

8. Loomkatseprojekti läbiviimise eesmärk

Kui loomkatseprojekti läbiviimisel on rohkem kui üks eesmärk, siis märkida alltoodud lahtrites põhieesmärk numbriga „1” ja teised eesmärgid järgnevate numbritega.

8.1. alusuuring

8.2. rakendusuuring, mille eesmärk on inimesel, loomal või taimel esineva haiguse, tervisehäire või nende mõju ennetamine, diagnoosimine või ravimine

8.2.1 punktis 8.2 nimetatud eesmärk ning loomkatses kasutatakse ohustatud liiki kuuluvat looma, kusjuures on teaduslikult põhjendatud, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa muu katselooma kasutamisest

8.2.2. punktis 8.2 nimetatud eesmärk ning loomkatses kasutatakse ahvilist ja loomkatse viiakse läbi inimesele eluohtliku või invaliidistava kliinilise seisundi ennetamiseks, diagnoosimiseks või ravimiseks, kusjuures on teaduslikult põhjendatud, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa muu katselooma kasutamisest

- 8.3. rakendusuuring, mille eesmärk on inimese, looma või taime füsioloogilise seisundi tuvastamine, hindamine, reguleerimine või muutmise
- 8.4. rakendusuuring, mille eesmärk on loomade heaolu või põllumajandusloomade pidamise tingimuste parandamine
- 8.5. punktides 8.2, 8.3 või 8.4 nimetatud eesmärgil ravimite, toidu ning muude ainete ja toodete arendamine ja tootmine ning nende kvaliteedi, tõhususe ja ohutuse kontroll
- 8.5.1. punktis 8.5 nimetatud eesmärk ning loomkatses kasutatakse ohustatud liiki kuuluvat looma, kusjuures on teaduslikult põhjendatud, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa muu katselooma kasutamisest
- 8.6. loodusliku keskkonna kaitsmine inimese või looma heaolu või tervise huvides
- 8.7. uuring, mille eesmärk on loomaliigi säilitamine
- 8.7.1. punktis 8.7 nimetatud eesmärk ning loomkatses kasutatakse ohustatud liiki kuuluvat looma, kusjuures on teaduslikult põhjendatud, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa muu katselooma kasutamisest
- 8.7.2. punktis 8.7 nimetatud eesmärk ning loomkatses kasutatakse ahvilist, kusjuures on teaduslikult põhjendatud, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa muu katselooma kasutamisest
- 8.8 kõrghariduse või kutsehariduse omandamine või tööalane koolitus
- 8.9 kohtuekspertiisi uuring

9. Loomkatseprojekti läbiviimine sisaldab ärisaladust

JAH

EI

Kui JAH, siis märkida lühike põhjendus:

10. Loomkatseprojekti käik

Kirjeldada kokkuvõtlikult loomkatseprojekti käiku ja sellega hõlmatud loomkatseid. Loetleda ja kirjeldada katseloomadel rakendatavaid menetlusi.

Kirjeldada selgelt ja arusaadavalt iga looma kohta, milliseid menetlusi loomal rakendatakse ja milliseid aineid või ravimeid loomale manustatakse.

Kirjeldada humaansete lõpp-punktide kasutamist ning katse- või vaatlusstrateegiat ja statistilist kava katseloomade arvu, valu, kannatuste ja stressi miinimumini viimiseks.

Juhul, kui katseloomi kasutatakse korduvalt, kirjeldada selle kumulatiivset mõju loomadele. Loomkatse kirjeldusest peab selguma, milliseid loomi ja millisel arvul korduvalt kasutatakse.

Looduses vabalt elava looma kasutamise korral kirjeldada nimetatud looma püüdmise vastavust loomakaitseseaduse § 6 lõikes 2 sätestatud nõuetele. Kui loomkatseprojekt sisaldab looduses vabalt elava looma jälitamist, surmamist, püüdmist või märgistamist, siis märkida andmed looduskaitseseaduse § 58² lõike 1 kohaselt antud Keskkonnaameti loa kohta.

11. Loomkatseprojekti mittetehniline kokkuvõte

Nende loomkatseprojektide, mille läbiviimiseks on antud luba, mittetehnilised kokkuvõtted avaldatakse loomakaitseseaduse § 48 lõike 1¹ kohaselt Maaeluministeriumi veebilehel. Mittetehniline kokkuvõte on anonüümne ja selles ei märgita loa taotleja, loomkatseprojekti kavandaja, loomkatseprojekti eest vastutava isiku ega loomkatseprojekti kaasatud isikute andmeid. Kokkuvõtte tekst peaks olema arusaadav ka isikule, kellel puuduvad teadusalased teadmised.

Loomkatseprojekti kokkuvõttev nimetus			
Loomkatseprojekti kestus			
Loomkatseprojekti iseloomustavad märksõnad (maksimaalselt 5)			
Loomkatseprojekti läbiviimise eesmärk loomakaitseseaduse § 35 kohaselt	Alusuuring	Jah	Ei
	Rakendusuuring	Jah	Ei
	Õiguslike nõuete täitmisega seotud kasutus ja tavapärase tootmine (s.o loomakaitseseaduse § 35 punktides 2–4 nimetatud eesmärgil ravimite, toidu ning muude ainete ja toodete arendamine ja tootmine ning nende kvaliteedi, tõhususe ja ohutuse kontroll)	Jah	Ei
	Loodusliku keskkonna kaitsmine inimese või looma heaolu või tervise huvides	Jah	Ei
	Uuring, mille eesmärk on loomaliigi säilitamine	Jah	Ei
	Kõrghariduse või kutsehariduse omandamine või täienduskoolitus	Jah	Ei
	Kohtuekspertiisi uuring	Jah	Ei
	Loomakaitseseaduse §-s 35 loetletud lubatud eesmärgil selliste väljakujunenud liini geneetiliselt muundatud loomade kolooniate säilitamine, keda ei kasutata muudes katsetes	Jah	Ei
Kirjeldage loomkatseprojektiga saavutada soovitavaid tulemusi (nt teadusalaste probleemide lahendamine)			
Milline on selle loomkatseprojekti võimalik kasu (kuidas see edendab teadust või kuidas inimesed või loomad loomkatseprojektist kasu saavad)?			
Milliseid loomaliike ja kui palju loomi (ligikaudu) kavatakse kasutada?			
Millised on katseloomadel rakendatavad menetlused ja nende eeldatav kahju loomadele? Milline on loomkatse tõenäoline/eeldatav raskusaste ja katseloomade saatus pärast loomkatseprojekti lõppu?			
Loomkatseprojekti vastavus loomkatse asendamise, vähendamise ja täiustamise nõudele			
1. Asendamine Selgitage, miks on vaja kasutada elusloomi ja miks ei saa valida			

loomkatse asemel teaduslikult rahuldavat meetodit või katsestrateegiat, milles elusloomi ei kasutata	
2. Vähendamine Selgitage, kuidas vähendatakse loomkatseprojekti kasutatavate katseloomade arvu miinimumini, ilma seejuures loomkatse eesmärke kahjustamata	
3. Täiustamine Selgitage loomaliigi valikut: mille poolest on kasutatav loomaliik kõige sobivam, pidades silmas loomkatse eesmärke. Selgitage, kuidas täiustatakse katseloomade pidamis- ja hooldamistingimusi ning loomkatses kasutatavaid meetodeid, kõrvaldades katseloomadele põhjustatava võimaliku valu, kannatused, stressi või püsivad kahjustused või vähendades neid miinimumini.	

12. Ülevaade loomkatseprojekti läbiviimise ning sellega saavutada soovivate tulemuste kohta ning loomkatseprojekti läbiviimise vajaduse põhjendus

Nõutavad on: sissejuhatus, teaduslik tagapõhi, eesmärgid, eeldatav kasutegur, ülevaade, bibliograafia/viited.

Hulkuva looma kasutamise korral põhjendada kooskõlas loomakaitseseaduse § 36 lõike 4 punktiga 2 olulist vajadust uuringu järele, mis käsitleb hulkuvate loomade tervist ja heaolu või tõsist ohtu keskkonnale või inimese või looma tervisele.

--

13. Loomkatseprojekti plaan

Kas läbiviidav loomkatseprojekt sisaldab mõnda järgmistest?

(märkida asjakohasesse ruutu **X**)

- 13.1. Ahviliste kasutamine
- 13.2. Astsiidi tekitamine monoklonaalsete antikehade tootmiseks
- 13.3. Letaalsuse testimine
- 13.4. Nahale söövitava toime uurimine
- 13.5. Looduses vabalt elavate loomade kasutamine
- 13.6. Geneetiliselt muundatud loomade kasutamine ja tootmine
- 13.7. Muu

JAH	☐	EI	☐	Kui JAH, täida punkt 14
JAH	☐	EI	☐	
JAH	☐	EI	☐	
JAH	☐	EI	☐	
JAH	☐	EI	☐	
JAH	☐	EI	☐	Kui JAH, täida punkt 17

14. Ahviliste kasutamine

14.1. Ahviliste kasutamise vajalikkuse põhjendus

Ahviliste kasutamine peab olema hästi põhjendatud. Neid võib loomkatses kasutada üksnes juhul, kui on teaduslikult põhjendatud, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa muu katselooma kasutamisest, ja kui katse eesmärk on kooskõlas loomakaitseseaduse nõuetega. Kirjeldada ahviliste kasutamise vastavust loomakaitseseaduse §-s 37¹ sätestatud nõuetele.

14.2. Kasutatavate ahviliste liik, arv ja päritolu

15. Kasutatav loomaliik

Põhjendada kasutatava loomaliigi valikut, võttes arvesse loomkatse asendamise nõuet. Märkida, milliseid teisi loomaliike ning milliste katseloomade kasutamist mittenoeldvate alternatiivsete meetodite kasutamist on kaalutud valitud loomaliigiga loomkatse läbiviimise asemel.

Märkida, millises katseloomade kasvatamiseks tegevusloa saanud ettevõtja ettevõttes on katseloomad kasvatatud. Kui loomkatseprojektis kasutatakse loomakaitseseaduse § 38 lõikes 2 nimetatud katselooma, kes ei ole kasvatatud katseloomade kasvatamiseks tegevusloa saanud ettevõtja ettevõttes, esitada teaduslik põhjendus, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa nimetatud ettevõttes kasvatatud looma kasutamisest.

Kui loomkatseprojektis kasutatakse põllumajandusloomi, kes ei ole kasvatatud loomkatses kasutamiseks, siis märkida, millises põllumajandusloomade registris registreeritud loomakasvatushoones ja -rajatises või põllumajandusloomade pidamiseks piiritletud alal on katseloomad kasvatatud.

Kui loomkatseprojektis kasutatakse looduses vabalt elavat looma, ohustatud liiki kuuluvat looma, ahvilist või hulkuvat looma, esitada teaduslik põhjendus, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa muu katselooma kasutamisest. Looduskaitseseaduse § 58² lõike 1 kohaselt on looduses vabalt elava loomaliigi isendi jälitamine, surmamine, püüdmine ja märgistamine teaduslikul eesmärgil lubatud Keskkonnaameti loal.

16. Kasutatavate katseloomade arv

Põhjendada kasutatavate katseloomade arvu, võttes arvesse loomkatse vähendamise nõuet. Märkida, mitu katserühma ning kui palju katseloomi igasse katserühma on kavandatud. Mitmeaastase loomkatseprojekti puhul märkida kasutatavate katseloomade arv aastate kaupa ning loomkatseprojektis kasutatavate katseloomade koguarv.

17. Geneetiliselt muundatud loomade kasutamine

Märkida teave doonori, vastuvõtja ja vanemorganismi, geneetilise muundamise, seire, kontrolli ja jäätmekäitluse kohta. Vajaduse korral teha põhjendatud ettepanek andmete kohta, mida tuleb käsitleda konfidentsiaalsetena.

Lisada Päästeametile esitamiseks erakorraliste abinõude plaan inimeste ja keskkonna kaitseks õnnetusjuhtumi korral.

Lisada loomakaitseseaduse §-s 53 ja Vabariigi Valitsuse 10. detsembri 2002. a määruses nr 377 „Geneetiliselt muundatud loomaga loomkatse tegemise riskianalüüsi koostamise nõuded ja riskianalüüsi esitatavad andmed“ sätestatud nõuete kohane loomkatse riskianalüüs.

18. Ülevaade loomkatseprojektis kasutatavate katseloomade pidamise tingimuste kohta katseloomade kasutamise ettevõttes, võttes arvesse loomkatse täiustamise nõuet

--

19. Katseloomadele loomkatse käigus põhjustatava valu tugevus

Kui loomkatseprojekt sisaldab mitut loomkatset, märgistada iga loomkatsega (katse 1, katse 2 jne) enim sobiva määratlusega ruut ja nimetada, milline katseloomadel rakendatav menetlus sellisel määral valu põhjustab.

Katse 1

	väga tugev	
	tugev	
	mõõdukas	
	nõrk	
	väga nõrk	
	ei põhjusta valu	

Katse 2

	väga tugev	
	tugev	
	mõõdukas	
	nõrk	
	väga nõrk	
	ei põhjusta valu	

20. Katseloomadele loomkatse käigus põhjustatava valu kestus

Kui loomkatseprojekt sisaldab mitut loomkatset, märgistada iga loomkatsega (katse 1, katse 2 jne) enim sobiva määratlusega ruut ja nimetada, milline katseloomadel rakendatav menetlus sellise kestusega valu põhjustab.

Katse 1

	nädalaid	
	päevi	
	tunde	
	minuteid	
	sekundeid	

Katse 2

	nädalaid	
	päevi	
	tunde	
	minuteid	
	sekundeid	

21. Loomkatse liigitus raskusastmete järgi

Kui loomkatseprojekt sisaldab mitut loomkatset, märkida raskusaste iga loomkatse kohta eraldi. Loomkatse liigitamise täpsemad nõuded raskusastmete järgi on sätestatud põllumajandusministri 27. detsembri 2012. a määruses nr 94 „Loomkatse raskusastmete määratlused ja loomkatse liigitamise täpsemad nõuded raskusastmete järgi ning katselooma hukkamise nõuded ja hukkamise meetodid“.

Märgistada loomkatsega enim sobiva määratlusega ruut

21.1. Taastumatu elutegevusega (selline loomkatse, mis viiakse läbi üldanesteesia all ning mille käigus ega ka lõpus katseloom enam teadvusele ei tule)

21.2. Leebe (selline loomkatse, mille tulemusena kogeb katseloom tõenäoliselt lühiajalist nõrka valu või stressi või kannatusi lühikest aega, ning selline loomkatse, mis ei halvenda märkimisväärselt katselooma heaolu või üldist seisundit)

21.3. Mõõdukas (selline loomkatse, mille tulemusena kogeb katseloom tõenäoliselt lühiajalist mõõdukat valu või stressi või mõõdukaid kannatusi lühikest aega või pikaajalist nõrka valu või stressi või nõrku kannatusi pikka aega, ning selline loomkatse, mis tõenäoliselt põhjustab katselooma heaolu või üldise seisundi mõõduka halvenemise)

21.4. Raske (selline loomkatse, mille tulemusena kogeb katseloom tõenäoliselt tugevat valu või stressi või tugevaid kannatusi või pikaajalist mõõdukat valu või stressi või mõõdukaid kannatusi pikka aega, ning selline loomkatse, mis tõenäoliselt põhjustab katselooma heaolu või üldise seisundi tõsise halvenemise)

22. Loomkatse käigus kasutatav üldine või kohalik anesteesia või analgeesia või muu valu, kannatusi ja vigastusi vähendav meetod ning loomkatse lõppedes kasutatav katselooma hukkamise meetod

22.1. üldine anesteesia (menetlused, toimeained, annused, manustamisviis):

22.2. kohalik anesteesia (menetlused, toimeained, annused, manustamisviis):

22.3. operatsioonijärgselt analgeesia kasutamine (menetlused, toimeained, annused, manustamisviis):

22.4. muu valu, kannatusi ja vigastusi vähendav meetod (menetlused, toimeained, annused, manustamisviis):

22.5. hukkamine (menetlused, toimeained):

22.6. Kui ei kasutata punktides 22.1–22.4 loetletud üldist või kohalikku anesteediat või analgeesiat või muid valu, kannatusi ja vigastusi vähendavaid meetodeid, siis selle põhjendus:

23. Taotlusele lisatud dokumentide loetelu, taotluse täitmise koht ja aeg ning allkirjad

23.1. Taotlusele lisatud dokumentide loetelu:

23.2. Taotluse täitmise koht:

23.3. Taotluse täitmise aeg:

23.4. **Taotleja** (*juriidilise isiku puhul esindaja*) allkiri:

23.5. **Loomkatseprojekti läbiviimise kohaks oleva katseloomade kasutamise ettevõtte juhi allkiri:**

24. Loomkatseprojekti järelhindamise vajadus (*täidab loaandja*)

Loomkatseprojekti tuleb kooskõlas loomakaitseseaduse §-ga 51¹ järelhinnata

JAH

EI